

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 444/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom, Kuzmányho 29, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14 CoPr 2/2014 z 26. novembra 2014 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) sp. zn. 14 CoPr 2/2014 z 26. novembra 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že návrhom doručeným Okresnému súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) 19. júla 2005 sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), domáhal od sťažovateľa zaplata sumy 84 074 Sk (2 790,74 €) z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú zavineným porušením jeho pracovných povinností. Po tom, ako žalobca podaním z 20. novembra 2009 vzal žalobu späť, čo sa týka sumy 746,05 €, okresný súd v tejto časti konanie zastavil a vo zvyšnej časti návrh žalobcu vylúčil na samostatné konanie. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 18 C 45/2010 z 15. októbra 2012, ktorým konanie o sume 886,74 € zastavil a súčasne zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 1 139,95 € a uhradiť trovy štátu 790,37 € a trovy právneho zastúpenia žalobcu v sume 961,69 €. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa uznesením sp. zn. 14 CoPr 1/2013 z 24. októbra 2013 odvolacie konanie o odvolaní sťažovateľa proti výroku rozsudku o čiastočnom zastavení konania zastavil a v ostatných výrokoch rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci odvolacím súdom okresný súd meritórne rozhodol rozsudkom sp. zn. 18 C 45/2010 z 29. mája 2014, ktorým zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 1 139,95 € s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že označený rozsudok okresného súdu potvrdil v časti, ktorou bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 611,50 €, a vo zvyšnej vyhovujúcej časti rozsudok zmenil tak, že žalobu o zaplata sumy 528,45 € zamietol.

3. Sťažovateľ je toho názoru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, boli porušené jeho v petite sťažnosti označené práva tým, že krajský súd v napadnutom rozsudku zmenil v otázke ušlého zisku svoj predchádzajúci

právny názor vyslovený v jeho zrušujúcom uznesení. Podľa sťažovateľa „zatiaľ čo Krajský súd v Prešove v uznesení zo dňa 24. 10. 2013 považoval za nedostačujúce odvodzovať kalkuláciu ušlého zisku iba od porovnania účtovných výsledkov v podnikaní žalobcu za rok 2002 a 2003, v rozsudku zo dňa 26. 11. 2013 už tvrdil presný opak a takýto výpočet považoval za legitímny s poukázaním na § 136 O. s. p. Krajský súd vôbec nezdôvodnil, čo ho priviedlo k tomu, že svoj právny názor takto zmenil.

... je zrejmé, že v otázke ušlého zisku zmenil odvolací súd svoj predchádzajúci právny názor vyslovený v uznesení, pričom v tejto veci nedošlo k žiadnej zmene skutkového základu sporu. Odvolací súd v rozpore so svojim predošlým právnym názorom, ktorým je viazaný, teraz uviedol, že na skutkový stav je možné použiť závery znaleckého posudku porovnávajúce účtovné výsledky v podnikaní žalobcu za rok 2002 a 2003 a to s poukazom na § 136 O. s. p. (vo svojom predšlom uznesení pritom takýto postup považoval za nedostatočný).“. Takýto postup považuje sťažovateľ za „arbitrárny a nepredvídateľný, keď v tej istej veci odvolací súd vysloví dva protichodné právne názory“.

Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol, že „po vydaní uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 10. 2013, sa už vo veci ušlého zisku nevykonávali žiadne nové dôkazy a to ani na súde prvého stupňa a ani v rámci odvolacieho konania. Z tohto dôvodu nedošlo ani k žiadnej zmene dôkaznej situácie, čo by inak potenciálne mohlo mať za následok prípadnú zmenu právneho názoru odvolacieho súdu. Podotýkame, že Okresný súd Humenné v poslednom rozsudku odôvodnil priznanie ušlého zisku de facto len jednou vetou, pričom pri jeho výške iba odkazuje na znalecký posudok a žiadne ďalšie dokazovanie v otázke kalkulácie ušlého zisku nevykonával ani odvolací súd.“.

4. Sťažovateľ súčasne namieta, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s relevantnými námietkami a argumentáciou sťažovateľa, ktorú uvádzal v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v odvolacom konaní, v dôsledku čoho bolo porušené jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol:

„Odporca nedal vo svojom rozhodnutí žiadnu odpoveď na nasledovné otázky...

Zmluvy o dielo týkajúce sa spracovania ROEP (Register obnovenej evidencie pozemkov, pozn.) a ich dodatky, ktorými mal žalobca preukázať časové sklzy vykonania prác v dôsledku absencie sťažovateľa, žalobca súdu predložil až podaním zo dňa 27. 02. 2007 (čl. 57), t. j. po dvoch rokoch a siedmich mesiacoch od začatia tohto konania. V tomto podaní a ani nikdy neskôr však žalobca nepredložil jediný dôkaz, ktorý by potvrdzoval, že dodatky sa k predmetným zmluvám prijímali ako dôsledok absencie žalovaného.

... treba zdôrazniť, že pôvodné termíny pre odovzdanie diela boli stanovené ešte na rok 2000, resp. 2002, t. j. dávno pred obdobím absencie sťažovateľa.

Dodatky k týmto zmluvám boli podpisované pred obdobím absencie sťažovateľa a taktiež aj v značnom časovom odstupe po tejto absencii. Obdobie absencie tak nebolo v absolútne žiadnej príčinnej súvislosti s podpisovaním dodatkov.

Pasivita žalobcu znášať v konaní dôkazné bremeno sa ešte viac zvýraznila po tom, čo boli v konaní vypracované celkovo tri znalecké posudky a to v rokoch 2008, 2009 a 2012. Žalobca tieto znalecké posudky poňal argumentačne tak, že dokazovanie vo veci de facto už zabezpečuje znalec a úlohou žalobcu je už len poukazovať na závery týchto posudkov.

Žalobca si nedal ani len tú námahu, aby znalcovi poskytol požadovanú súčinnosť, čo zásadným spôsobom spochybnilo relevantnosť záverov týchto znaleckých posudkov pre meritórne rozhodnutie...

Žalobca jednoducho ignoroval fakt, že povinnosť preukázať predpoklady zodpovednosti zamestnanca za škodu znáša zamestnávateľ (žalobca) a vôbec to neznamená, že vznik škody a zodpovednosť zamestnanca za jej vznik, sa u zamestnanca prezumuje.“

5. Podľa názoru sťažovateľa „neobstojí argument súdu o potrebe aplikovať na kalkuláciu ušlého zisku § 136 O. s. p., keďže takýto postup je namieste len vtedy, ak možno výšku nárokov zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec. V danom prípade žalobca jednoducho neuniesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno, čo malo mať za následok zamietnutie jeho žalobného návrhu aj v časti týkajúcej sa ušlého zisku.

... je neprípustné, aby zjavnú pasivitu žalobcu suploval znalec, resp. súd, ktorý už na znalecké posudku len poukáže, čo sa preukázateľne v predmetnom konaní dialo.“

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 11. 2013 č. 14CoPr/2/2014 a konaním, ktoré mu predchádzalo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 11. 2014 č. 14CoPr/2/2014 a vracia vec na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 296,44 Eur do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa, JUDr. Matúša Lemeša...“

II.

7. Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 14 CoPr 1/2013 z 24. októbra 2013 vyplýva, že ním krajský súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti priznania žalobou uplatneného nároku žalobcu aplikujúc ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) a h) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Krajský súd dospel k záveru o nepreskúmateľnosti rozsudku okresného súdu pre absenciu dôvodov preukazujúcich splnenie predpokladov zodpovednosti zamestnanca za škodu, keď okresný súd v dôvodoch rozhodnutia len odkázal na závery znaleckého dokazovania. Krajský súd zároveň konštatoval, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, keď pri posudzovaní nárokov zo zodpovednosti zamestnanca za škodu odkázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka, teda v predmetnej veci neaplikoval hmotnoprávne ustanovenia Zákonníka práce relevantné pre rozhodnutie o podanej žalobe a v zmysle nich ani neposudzoval rozhodné skutočnosti. Krajský súd

zároveň v odôvodnení svojho zrušujúceho rozhodnutia vyslovil záväzný právny názor, ktorým usmernil okresný súd v jeho ďalšej činnosti a uviedol:

„Vo veci ďalej bude konať súd prvého stupňa o zostatku žaloby, ktorá je predmetom konania (§ 221 ods. 2 O. s. p.). Ten bude musieť zamerať v ďalšom konaní svoju pozornosť predovšetkým na to, aby od žalobcu žiadal preukázanie... predpokladov zodpovednosti za škodu... Na žalobcovi teda bude potrebné, aby preukázal vznik škody, či už skutočného alebo ušlého zisku i príčinnú súvislosť medzi neospravedlnenou absenciou žalovaného v práci a vznikom týchto škôd a samozrejme aj so zavinením a pri ušlom zisku aj so zavinením úmyselným žalovaného. Záver o existencii škody nemôže byť založený na predpokladaných či hypotetických záveroch, ale tento záver musí byť podložený skutočnými dôkazmi o takejto škode. Vo vzťahu k ušlému zisku je predovšetkým treba zdôrazniť aj to, že aj odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že ak žalovaný bol žalobcom upozornený na to, že mu vznikne ujma v chýbajúcich kalkulačných výkonoch a napriek tomu žalovaný na pracovisko bezdôvodne neprišiel a jeho neúčast' je neospravedlnená neprítomnosťou v práci, prípadné neuhradenie takto zistenej škody by skutočne odporovalo dobrým mravom. Pri kalkulácii ušlého zisku však nemožno obísť skutočnosť, že neospravedlnená neprítomnosť v práci sa týkala len určitého vyššie uvedeného konkrétneho obdobia a či práve táto absencia mala za následok to, že sa nezväčšil majetok poškodeného práve v priamej príčinnej súvislosti s neprítomnosťou žalovaného v práci.“

8. Po vrátení veci odvolacím súdom a po doplnení dokazovania okresný súd opätovne vo veci rozhodol rozsudkom z 29. mája 2014, ktorým zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi sumu 1 139,95 €. Okresný súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že sťažovateľ úmyselným nedostavením sa do práce hrubo porušil jednu zo základných povinností zamestnanca byť počas pracovnej doby na pracovisku a vykonávať práce zverené zamestnávateľom, keď skutočnosť, že v období od 21. júla 2003 do 17. augusta 2003 sa na pracovisku nezdržiaval a ani si neplnil pracovné povinnosti, potvrdil sám sťažovateľ vo svojej výpovedi. Takéto konanie sťažovateľa okresný súd vyhodnotil ako zavinené porušenie povinnosti pri plnení pracovných úloh, z ktorého možno vyvodiť zodpovednosť sťažovateľa ako zamestnanca za škodu spôsobenú zamestnávateľovi. Tým, že

sťažovateľ v uvedenom období bez ospravedlniteľného dôvodu nenastúpil do práce, pričom bol upozornený na následky absencie v zamestnaní, úmyselne spôsobil žalobcovi škodu, ktorú si žalobca v konaní uplatnil v sume 528,45 € ako skutočnú škodu a s ktorou sa súd stotožnil. Prvostupňový súd tiež dospel k záveru, že u žalobcu došlo k ušlému zisku, ktorý znalec vyčíslil v sume 611,50 € a ktorý predstavuje ziskovú prírážku v sume 499,96 € a obvyklé nákladové položky vystupujúce do pridanej hodnoty v sume 111,53 €. Okresný súd preto žalobe vyhovel a zaviazal sťažovateľa uhradiť žalobcovi sumu 1 139,94 €.

III.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

11. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo

slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

12. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 CoPr 2/2014 z 26. novembra 2014 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

14. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

15. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu, ktorý napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu v časti zaplatenia náhrady ušlého zisku. Sťažovateľ považuje postup krajského súdu za arbitrárny a nepredvídateľný,

keď sa v otázke ušlého zisku odchýlil od svojho vlastného právneho názoru vysloveného vo svojom zrušujúcom uznesení a nesprávne aplikoval ustanovenie § 136 OSP. Podľa sťažovateľa krajský súd porušil jeho právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia tým, že sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s jeho relevantnou argumentáciou.

16. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako i práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

17. Poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru ústavný súd zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

18. Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

19. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

20. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd na prejednanie odvolania sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu nariadil pojednávanie podľa § 214 ods. 1 písm. a) OSP, keď si bol vedomý potreby zopakovania dokazovania (§ 213 ods. 3 OSP). Na ten účel opätovne vypočul oboch účastníkov konania a aj na základe výsledkov zopakovaného dokazovania preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu i konanie, ktoré mu predchádzalo. Po takomto prieskume krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 219 ods. 1 OSP rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola sťažovateľovi uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 611,50 € z titulu náhrady ušlého zisku ako vecne správny, pričom svoj právny záver odôvodnil takto:

„V zmysle ust. § 186 ods. 3 Zákonníka práce, ak bola škoda spôsobená úmyselne, môže zamestnávateľ okrem skutočnej škody požadovať aj náhradu ušlého zisku, ak by jeho neuhradenie odporovalo dobrým mravom. Zatiaľ čo skutočnou škodu je majetková hodnota, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného, ktorý je explicitne vyjadriteľný, iná škoda a ušlý zisk je majetková hodnota, o ktorú by sa zväčšil majetok poškodeného, keby nedošlo ku skutočnej škode. Ušlý zisk predstavuje majetkovú hodnotu, ktorá zodpovedá tomu, o čo by sa majetok poškodeného zväčšil, ak by nedošlo ku škodovej udalosti. Zamestnanec zodpovedá zamestnávateľovi iba za skutočnú škodu, len výnimočne pri úmyselne spôsobenej škode zodpovedá aj za ušlý zisk, ak zamestnávateľovi vznikla škoda.

Ohľadom uplatneného nároku žalobcu na náhradu ušlého zisku vo výške 611,50 eur na splnenie jeho zákonného predpokladu bol v konaní preukázaný nepriamy úmysel žalovaného, ktorý bol nepochybne uzrozumený s tým, že žalobcovi môže vzniknúť takáto ujma spočívajúca v ušlom zisku, keď sám žalovaný sa podieľal na prácach ROEP , ktoré však z dôvodu absencie žalovaného žalobca nemohol vyúčtovať objednávateľom týchto prác. Výšku náhrady ušlého zisku je možné určiť len vzhľadom na pravidelný chod veci, to je s najväčšou pravdepodobnosťou určiť, aký by, nebyť neospravedlnenej absencie žalovaného na pracovisku, získal žalobca. Takúto hodnotu možno určiť aj s poukazom na § 136 O. s. p. úvahou súdu s použitím aj záverov znaleckého dokazovania, na ktorý odkazuje vo svojich záveroch aj súd prvého stupňa. Výpočet ušlého zisku možno preto odvodiť len porovnaním s predchádzajúcim obdobím rokov 2002 a 2003, keď v tomto období ešte pre žalobcu vykonával žalovaný činnosť s následnom predikciou možnej výšky zisku, ktorý by žalobca dosiahol za žalované obdobie od 22. 7. 2003 do 17. 8. 2003, keby žalovaný pre žalobcu v tomto období vykonával činnosť. Na kvantifikáciu tohto nároku znalec použil overiteľné podklady z účtovníctva žalobcu za roky 2002 a 2003, z ktorých do pozornosti v doplnku č. 2 k znaleckému posudku č. 19/2012 dal účtovné výkazy za rok 2003 a výkazy o majetku a záväzkoch a výkaz o príjmoch a výdavkoch. Z kumulatívnych podkladov za roky 2002 a 2003 určil kategóriu ušlého zisku na sumu 611,50 eur (18.422,- Sk). Takýto postup je podľa § 136 O. s. p. možno použiť aj na zdôvodnenie úvahy súdu pri určovaní výšky ušlého zisku, ktorého základ je nesporný

(pri úmyselnom porušení povinností pracovníka a chýbajúcich fakturačných výkonoch pri absencii 1 z pôvodne trojdňového pracovného kolektívu).

Záverom odvolací súd dodáva, že neuhradenie ušlého zisku by odporovalo dobrým mravom, keď žalovaný svojvoľne napriek výslovnému nesúhlasu a upozorneniu žalobcu na možný vznik škody bez uvedenia akéhokoľvek, nie len relevantného dôvodu prestal napriek behu výpovednej lehoty vykonávať práce pre žalobcu, kde takéto konanie žalovaného možno kvalifikovať nielen v rozpore s pracovnoprávnymi predpismi, ale aj v rozpore so všeobecnými zásadami a pravidlami správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku ako dobré mravy. Priznanie nároku na náhradu tejto škody je podľa názoru odvolacieho súdu v súlade so zásadou spravodlivého usporiadania pomerov účastníkov (§ 1 O. s. p.) tohto konania v nadväznosti na hrubé porušenie povinnosti žalovaného ako zamestnanca, keď bez ospravedlniteľného dôvodu prestal plniť svoje povinnosti vo vzťahu k zamestnávateľovi.“

21. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že sťažostná argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

22. Krajský súd aj na základe výsledkov ním zopakovaného dokazovania v odvolacom konaní dospel k záveru o vecnej správnosti tej časti rozsudku okresného súdu, ktorou bol sťažovateľ zaviazaný na zaplatenie náhrady ušlého zisku, keď tento nárok považoval v konaní, pokiaľ ide o právny základ, za preukázaný. Pri určení výšky ušlého zisku krajský súd postupoval podľa ustanovenia § 136 OSP, ktoré umožňuje súdu určiť výšku nárokov podľa svojej úvahy v prípade, ak výšku nárokov možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami alebo ak ju nemožno zistiť vôbec. Ústavný súd konštatuje,

že krajský súd aplikujúc postup podľa § 136 OSP použil závery znaleckého dokazovania len na zdôvodnenie úvahy súdu pri určení výšky ušlého zisku. Preto nemožno prisvedčiť námietke sťažovateľa, že krajský súd sa odklonil od svojho právneho názoru vysloveného vo svojom skoršom zrušujúcom rozhodnutí, v ktorom uviedol, že „*Dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa a ani podaný znalecký posudok nie sú dostatočným pre záver o tom, že práve neprítomnosť žalovaného v práci od 22. 07. 2003 do 17. 08. 2003 mala za následok žalobcom tvrdené absencie o fakturovaných výkonoch*“. Krajský súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vyčítal okresnému súdu práve nedostatok dôvodov rozhodnutia v otázke preukázania predpokladov zodpovednosti za škodu, ktorý len odkazom na znalecký posudok dospel k záveru, že žalobcovi konaním sťažovateľa vznikla škoda. V tejto súvislosti odvolací súd zdôraznil, že znalecký posudok môže zodpovedať len otázky skutkové, nie otázky týkajúce sa právneho posúdenia veci.

23. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku (na rozdiel od okresného súdu) uviedol dostatok relevantných dôvodov, pre ktoré považoval nárok žalobcu na zaplatenie náhrady ušlého zisku, čo sa týka právneho základu, za preukázaný a pri určení jeho výšky postupoval zákonom predvídaným spôsobom, keď vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania aplikoval ustanovenie § 136 OSP, s prihliadnutím na závery znaleckého posudku. Ústavný súd preto nepovažuje postup krajského súdu za arbitrárny či nepredvídateľný v dôsledku sťažovateľom tvrdenej zmeny vo veci skôr vysloveného právneho názoru krajského súdu, resp. v dôsledku nesprávnej aplikácie relevantnej právnej úpravy. Podľa názoru ústavného súdu aplikácia § 136 OSP krajským súdom v napadnutom rozsudku nie je zjavne neodôvodnená, nevykazuje znaky svojvôle a ani nepopiera zmysel a účel aplikovanej právnej normy a nie je v rozpore ani s judikatúrou všeobecných súdov (napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 13/1985).

24. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa o nevysporiadaní sa krajského súdu s jeho relevantnou argumentáciou, ktorú v konaní uplatnil, ústavný súd poukazujúc na citovanú

časť odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatuje, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa (uvedenými v jeho odvolaní) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia, pretože jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia vo veci sťažovateľa.

25. Ústavný súd pre úplnosť zdôrazňuje, že nie je tzv. skutkovým súdom, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. Taktiež poukazuje na to, že ako judikatúra Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom), tak aj doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad v prípade Delcourt, resp. Monnel a Morris) pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil konkrétne právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (I. ÚS 26/2014).

26. Keďže napadnutý rozsudok krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

28. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015